

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان تهران شهر تهران

مدرسه علمیه تخصصی حضرت قاسم بن الحسن علیهما السلام

عنوان

جرم انگاری در حوزه مسائل زیست محیطی

(تخریب زمین و پوشش گیاهی)

از منظر فقه امامیه و حقوق ایران

استاد راهنما

دکتر مریم اسماعیلی پرزان

استاد داور

دکتر...

نگارنده

مهدیه بهرامی خلیل آبادی

۱۴۰۳

تصویر صورت جلسه

۶۶۵ مدیریت حوزه های علمیة خوارزم

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الْأَوَّلِ بَلَّا أَوَّلَ كَانَ قَبْلَهُ، وَالْآخِرِ بَلَّا آخِرَ يَكُونُ بَعْدَهُ
الَّذِي قَصُرَتْ عَنْ رُؤْيَيْهِ أَبْصَارُ النَّاطِرِينَ
وَعَجَزَتْ عَنْ نَعْتِهِ أَوْهَامُ الْوَاصِفِينَ»

تقدیم و تشکر

تقدیم به ساحت مقدس سیدالساّجّیدین علیه السلام

۱۱۳. ولیدی، محمد صالح، بایسته های حقوق جزای عمومی، تهران: جنگل، ۱۳۸۸.

کتاب عربی)

۱. ابن ادریس، محمد بن احمد، السرائر الحاوی لتحریر الفتاوی (و المستطرفات)، تحقیق

و تصحیح حسن بن احمد موسوی و ابوالحسن ابن مسیح، قم: دفتر انتشارات اسلامی،

۱۴۱۰ق، چ ۲.

۲. ابن بابویه، محمد بن علی صدوق، عیون اخبار الرضا، تصحیح مهدی حسینی لاجوردی،

تهران: جهان، ۱۳۷۸.

۳. ابن کثیر، اسماعیل بن عمرو، التفسیر، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۹ق.

۴. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، بیروت: دارصار، ۱۴۱۰ق.

۵. انصاری، مرتضی، فوائد الاصول، بیروت: مؤسسه الاعلمی، بی تا.

۶. بحرانی، سید هاشم، تفسیر البرهان، تهران: بنیاد بعثت، بی تا.

۷. حرعاملی، محمد بن حسن، وسایل الشیعه، قم: آل البيت عليهم السلام، ۱۴۰۹ق.

۸. حلی، حسن بن یوسف، الألفین، الکویت: مکتبه الألفین، ۱۴۰۵ق.

۹. الزیات، احمد حسن و دیگران، المعجم الوسیط، تهران: مؤسسه الصادق، ۱۴۲۶ق،

چ ۵.

۱۰. سبحانی، جعفر، الموجز فی اصول الفقه، قم: مؤسسه امام صادق علیه السلام، ۱۳۷۶.

۱۱. شهید اول، اللمعه الدمشقیه، قم: اسماعیلیان، ۱۴۲۱ق.

۱۲. شهید ثانی، زین الدین بی علی، مسالک الافهام، قم: مؤسسه المعارف الاسلامیه،

۱۴۱۳ق.

۱۳. طبرانی، ابوالقاسم سلیمان بن احمد، المعجم الکبیر، محقق: حمدی عبدالمجید، قاهره:

مکتبه ابن تیمیه، ۱۳۹۸ق.

۱۴. طبسی، نجم الدین، الموجز فی السجن و النفی فی مصادر التشريع الاسلامی، قم:

بوستان کتاب، ۱۳۸۳.

۱۵. طوسی، محمد بن حسن، تهذیب الأحكام، تصحیح حسن الموسوی خراسان، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷ق، چ ۴.
۱۶. عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر العیاشی، تهران: مکتبه الاسلامیه، بی تا.
۱۷. غروی تبریزی، علی، التنقیح فی شرح العروه الوثقی: الاجتهاد و التقليد، تقرير ابوالقاسم خوئی، قم: لطفی، ۱۴۱۰ق.
۱۸. کاشف الغطاء، محمد حسین، تحرير المجله، تهران: مکتبه النجاح، ۱۳۶۱.
۱۹. کاظمی، محمد علی، فوائد الاصول؛ تقریرات درس محمد حسین نائینی، قم: جامعه مدرسين، ۱۴۰۶ق.
۲۰. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تهران: دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۸۸، چ ۳.
۲۱. مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، بیروت: مؤسسه الوفاء، ۱۴۰۴ق.
۲۲. محقق کرکی، علی بن حسین، جامع المقاصد، قم: مؤسسه آل البيت (عليهم السلام) لإحياء التراث، ۱۴۰۸ق.
۲۳. مغنیه، محمد جواد، علم اصول الفقه فی ثوبه الجديد، قم: دارالکتاب الاسلامی، ۱۳۸۸.
۲۴. موسوی بجنوردی، سید محمد حسن، القواعد الفقهيّه، تهران: مجد، ۱۳۹۶، چ ۳.
۲۵. میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، قوانین الاصول، تهران: مکتبه العلمیه، ۱۳۷۸ق.
۲۶. نجفی، محمد حسن، جواهر الکلام، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۴ق، چ ۷.
۲۷. مظفر، محمد رضا، اصول الفقه، بیروت: بی نا، ۱۴۰۳ق.
۲۸. مفید، محمد بن محمد، المقنعه، قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ق.
۲۹. مکارم شیرازی، ناصر، القواعد الفقهيّه، قم: دارالعلم، ۱۳۶۸.
۳۰. موسوی خمینی، روح الله، الرسائل، قم: اسماعیلیان، ۱۳۸۵.
۳۱. موسوی خمینی، روح الله، تحریر الوسیله، قم: مرکز حفظ و نشر آثار امام خمینی، بی تا.

پایان نامه)

۳۲. اسدیان کوهستانی، محمد کاظم، «بررسی تحولات مقررات بین المللی در زمینه مبارزه با آلودگی محیط زیست»، پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، ۱۳۸۱.

۳۳. پایان، حسن، «نقش سازمان محیط زیست در پیگیری و کشف جرایم محیط زیستی»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس، ۱۳۹۸.

۳۴. قربانی، کبری، «مسئولیت های مدنی و کیفری ناشی از تعدی به محیط زیست با رویکردی به فقه و حقوق موضوعه ایران»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بین المللی امام خمینی، ۱۳۹۰.

۳۵. قربانی، مجتبی، «بررسی تطبیقی جرم تخریب محیط زیست در حقوق ایران، فقه امامیه و حقوق فرانسه»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی اردبیل، ۱۳۹۹.

۳۶. هاشمی، سید احسان، «بررسی فقهی و حقوقی حفاظت از محیط زیست با تاکید بر آلودگی هوا»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده اصول الدین (غیر انتفاعی)، ۱۳۹۵.

مقاله)

۳۷. آقا بابائی، حسین، «گفتمان فقهی، جرم انگاری در حوزه جرائم علیه امنیت ملت و دولت»، مجله فقه و حقوق، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، سال دوم، شماره ۵، تابستان ۱۳۸۴.

۳۸. اکبری راد، طویه، «زن، جایگاه والایی در جهان آفرینش دارد»، مجله پیام زن، شماره ۲۲۴، آبان ۱۳۸۹.

۳۹. انتظاری، علیرضا؛ محقق داماد، مصطفی، «نقش قاعده اتلاف و تسبیب در مسئولیت مدنی زیست محیطی»، نشریه مطالعات اسلامی: فقه و اصول، سال ۴۴، شماره ۸۹، ۱۳۸۹.

۴۰. بهرامی احمدی، حمید، سیاست گذاری های سیاسی-حقوقی جمهوری اسلامی ایران در حفاظت از محیط زیست، نشریه علوم سیاسی، شماره ۹، ۱۳۸۸.

۴۱. بهرامی احمدی، حمید؛ فهیمی، عزیزالله، «مبنای مسئولیت مدنی زیست محیطی در فقه و حقوق ایران»، پژوهش نامه حقوق اسلامی، شماره ۲۶، ۱۳۸۶.
۴۲. پورهاشمی، عباس؛ زارعی، سحر؛ خلعتبری، یلدا، «بررسی جایگاه اصل همکاری در حقوق بین الملل محیط زیست»، حقوق عمومی، شماره ۳۹، تیر ۱۳۹۲.
۴۳. حاجی ده آبادی، محمد علی، «مبانی و معیارهای طبقه بندی جرائم»، مجله حقوق جزا و سیاست جنایی، شماره ۳، بهار و تابستان ۱۳۹۵.
۴۴. حاجی عزیزی، بیژن، «روش های جبران خسارت در مسئولیت مدنی»، نشریه دانشور پزشکی، دوره ۹، شماره ۳۶، ۱۳۸۰.
۴۵. رجبی، حسین، «کاربرد عرف در استنباط»، کیهان اندیشه، شماره ۴۸، خرداد و تیر ۱۳۷۲.
۴۶. رضایی راد، عبدالحسین، «گستره کارآمدی قاعده لاضرر»، نشریه حقوق اسلامی، سال ۷، شماره ۲۵، ۱۳۸۹.
۴۷. رفیعی، ناصر، «اسراف؛ مصادیق»، فصلنامه فرهنگ جهاد، سال اول، شماره اول، ۱۳۷۴.
۴۸. زمانی، قاسم، «توسعه مسئولیت بین المللی در پرتو حقوق بین الملل محیط زیست»، پژوهش های حقوقی، دوره ۱، شماره ۱، فروردین ۱۳۸۱.
۴۹. عبداللهی، محسن، «حمایت کیفری از محیط زیست: تاملی بر بایسته های حقوق کیفری زیست محیطی»، مجله علوم محیطی، سال پنجم، شماره اول، ۱۳۸۶.
۵۰. علیدوست، ابوالقاسم، «تبعیت و عدم تبعیت احکام از مصالح و مفاسد واقعی»، مجله فقه و حقوق، شماره ۶، ۱۳۸۴.
۵۱. فهیمی، عزیزالله؛ عرب زاده، علی، «مبانی فقهی حقوق محیط زیست»، پژوهشنامه حقوق اسلامی، دوره ۱۳، شماره ۱، شهریور ۱۳۹۱.
۵۲. کاتبی، محمدحسین، پورقصاب امیری، علی، بهنیافر، احمدرضا، «تاملی در مبانی حق در محیط زیست در اسلام»، مطالعات فقه و حقوق اسلامی، سال ۱۴، شماره ۲۹، زمستان ۱۴۰۱.

۵۳. محمدزاده رهنی، محمد رضا، «بررسی مبانی فقهی حفاظت از محیط زیست»، فصلنامه

تخصصی فقه و تاریخ تمدن، سال ششم، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۸۹.

۵۴. مریانجی، زهره، «اثر آلودگی صوتی بر انسان و روش های کاهش آن»، نشریه دانش

جغرافیا، سال اول، شماره ۲، ۱۳۷۹.

۵۵. مشهدی، علی، مسئولیت مدنی ناشی از آلودگی هوا، فصلنامه اطلاع رسانی حقوقی،

شماره ۲۵، ۱۳۸۹.

۵۶. ولفروم، رودیگر، مسئولیت بین المللی مدنی در قبال خسارات زیست محیطی،

وسیله ای برای اجرای قواعد حقوق بین الملل محیط زیست، ترجمه و تحقیق نادر

ساعد، فصلنامه محیط زیست، شماره ۳، ۱۳۸۱.

سایت)

www.qavanin.ir

۵۷. سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران

www.ksngo.ir

۵۸. سایت سازمان مردم نهاد کیمیای سبز

www.eshia.ir

۵۹. سایت مدرسه فقاها

www.khamenei.ir

۶۰. مرکز حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری